

**Vármegyei hatókörű városi könyvtárak beszámolója
2023****Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár****1. Rövid összefoglaló****a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)**

Könyvtárunk az energiaválság következtében 2023. január 1 - március 31., az Apáczai Csere János Tagkönyvtár 2023. november 1- március 31. között zárva tartott; a József Attila Városi Tagkönyvtárba tevődött át a munkavégzés, a kapcsolattartás az olvasókkal. A zárva tartó helyszíneken átvételi pontokat üzemeltettünk, munkatársaink az oktatási-nevelési intézményekben tartottak foglalkozásokat, kölcsönzést. A regisztrált könyvtárhasználók száma nőtt az előző évhez képest (5787-ről 6061 főre). A könyvtár vezetése április 1-től megváltozott: új intézményvezető, igazgatóhelyettes, tagkönyvtárvezető került kinevezésre. Az új vezetés törekedett a zökkenőmentes átállásra, a fenntartóval egyeztetett hatékony feladatellátásra.

Megünnepeztük a József Attila Városi Tagkönyvtár fennállásának 60. évfordulóját: kiadványt jelentettünk meg, kiállítást, film összeállítást és ünnepi gálaműsort szerveztünk. Különleges ajánlóval kapcsolódtunk a Zala Vármegyei Szent Rafael kórház fennállásának 175 éves jubileumi programjához. Helyszínt adtunk az OSZK és a jogutód közötti, Keresztury Dezső örökségének digitalizálását lehetővé tevő együttműködés megkötésének. Deák Ferenc születésének 220. évfordulójára emlékkonferenciát szerveztünk helyi és országos szakemberek előadásával. A Családbarát Munkahely - Díj pályázaton jelentős támogatást nyertünk.

b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Negatívumok: Könyvtárunk működési - szolgáltatási körülményeit jelentősen befolyásolta az energiaválság következtében elrendelt zárvatartás, Ez idő alatt korlátozottan tudtunk találkozni olvasóinkkal, rendezvényeink száma is minimálisra csökkent. Jelentős szervezési munkával tudtuk csak biztosítani a zavartalan gyűjteményszervezési, olvasószolgálati, kötetészeti, helyismereti, informatikai, és KSZR tevékenységünket.

Pozitívumok: A kényszerű zárvatartás alatt is zavartalanul működő József Attila Városi Tagkönyvtár lehetőséget adott az olvasókkal való közvetlen kapcsolattartásra. A munkahelyi kultúra fejlődött, a munkatársak jobban megismerték egymás munkáját. A zárva tartó egységek munkatársai közvetlenül tartották a kapcsolatot a város és a környező települések oktatási-nevelési intézményeivel. Személyes megjelenésükkel, foglalkozások tartásával, könyvkölcsönzési lehetőséggel erősíteni tudták a már kialakult intézményi kapcsolatokat; a Deák téri átvételi pontot 2560 fő kereste fel ebben az időszakban, 6600 kölcsönzés történt.

A rendszer összehangolt működési feltételeinek zavartalan biztosítása hatékony és kreatív munkaszervezést, fegyelmezett munkavégzést igényelt valamennyi munkatárstól, működésünk sikere nekik is köszönhető.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

A könyvtár vezetése törekszik a stratégiai tervek operatív, magas minőségű megvalósítására. A vezetés kezdeményező, rendszeres kapcsolatot tartott fenn az intézmény működését befolyásoló döntéshozókkal, új Szervezeti és Működési Szabályzatot alkotott a fenntartó jóváhagyásával.

A folyamatos szolgáltatásfejlesztés érdekében igény- és elégedettségi felmérést végzett a használók, munkatársak, partnerek körében. Intézményünk erősítette társadalmi szerepvállalását, bővült a város közösségi programjaiban való aktív tevékenységi köre. Részt vettünk a város által kezdeményezett Jótekonysági Fánkvásáron, a bevétellel támogatva a Nagycsaládosok Zalaegerszegi Egyesületét. Csatlakoztunk a város pünkösdi közösségépítő programjához, a Landorhegyi városrész jótekonysági főző programjában. Kiemelt figyelmet fordítottunk a fogyatékkal élők számára tartott előadások, foglalkozások szervezésére. A szervezeti kultúra fejlesztése jegyében a munkatársak – a szervezeti célkitűzések erősítése érdekében – támogatást kaptak terveik végrehajtásához, célkitűzéseik eléréséhez. A vezetés támogatta a tanuláson alapuló munkakultúrát, ösztönözte a munkatársakat szaktudásuk fejlesztésére. Működtettük a tudásátadás rendszerét. Infrastrukturális fejlesztéseink során folyamatosan bővítettük gépparkunkat, az RFID rendszert modernizáltuk.

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

A könyvtár vezetése a kiemelt stratégiai célokat pályázati forrásokkal egészíti ki. Az elnyert Családbarát Munkahely Díj ezt segítette. Fontos volt az NKA Innovációs pályázata, a szakmai nap megvalósítását támogató forrás, a vármegyében megvalósítható országos programsorozat támogatása és az állományvédelmi beszerzések. A várostörténeti-monográfia támogatásokkal, konferencia és kiadványozási tevékenységgel erősítettük a város lokálpatrióta szemléletét.

3. Szervezet

- ### a. kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 94 §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)
- 1 fő nem szakirányú mesterképzésben, 1 fő az OSZK képzésben, szakmai előadásokon, konferenciákon 76 munkatársunk vett részt.

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

A központi könyvtárban felmérés történt a fenntartó közreműködésével az épület energetikai korszerűsítésére, a gyermekkönyvtár padlózata és a fogadótér felújítására, a szociális helyiség mosdója működtetésére, a mélyraktár rekonstrukciójának befejezésére. A JAVTK - ban a falfelületek festése és a szociális helyiség felújítása önkéntes felajánlásnak köszönhetően megvalósult. Az ACSJTK-ban teljes függőnycsere történt.

A Keresztury Ház szigetelésére, állagmegóvó vakolási munkáira is készültek tervek.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

A rendszerkönyvtárosok elvégezték az informatikai eszközpark felmérését. Az elavult számítógépeket cserélték. Megtörtént a nyomtatócsere a gyűjteményszervezésben, a szerver biztonsági mentések decentralizálása, többszintű mentéshez hálózati tárolóeszköz, szerverekhez szünetmentes tápegység, helyismereti dokumentumok mentéséhez/tárolásához hálózati meghajtó, az előadóterem hangosításához mikroport vásárlása.

c. egyéb infrastruktúra

A web 2-es szolgáltatásokat folyamatosan felülvizsgáljuk, korszerűsítjük. Összesen 22 különböző platformon tartjuk a kapcsolatot közönségünkkel. Makerspace műhely kialakításához a DeákDekor programban 3D nyomtató és vágógép került beszerzésre.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

Egyedi szerződés alapján könyvvásárlásra, kapcsolódó szolgáltatásokra szállítónk a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. volt. Összesen 3849 db könyvet vásároltunk, még 2469 db ajándékkönyvvel gyarapodott állományunk. Kiemelt figyelmet fordítottunk a helyi kiadványok beszerzésére, 378 könyvvel gyarapodott helyismereti gyűjteményünk. Az NKA Könyvtámogatási Program keretében 1005 db könyvet, 7 db hangoskönyvet és 1 db CD-t kaptunk. A Pedagógiai gyűjteményből 599 db könyvet soroltunk állományunkba. A csökkenő használói érdeklődés miatt 61 db vásárolt, 168 db ajándék dokumentummal gyarapodott zenei gyűjteményünk. Az Érdekeltségnövelő támogatásból 198 db könyvet vásároltunk 637.101 Ft értékben. Folytattuk az állományból való kivonást, 5302 db dokumentumot töröltünk, többségében könyvet. Folytattuk a technikailag elavult CD-ROM-ok selejtezését, 102 db-ot töröltünk.

b. gyűjteményfeltárás

A feldolgozás során a könyvek esetében a szállító letölthető rekordjai kerültek be adatbázisunkba, recenziókkal segítve a használókat. A leírásokat saját gyakorlatunkhoz igazítottuk, 5646 analitikus tétellel egészítettük ki. A MATARKA adatbázisába összesen 382étel került rögzítésre, a Pannon Tükör, a Hévíz és a Zalai Könyvtári Levelező folyóiratok tartalomjegyzékei alapján. Könyvtárainkba 331 féle újság és folyóirat jár - a leggyakrabban kölcsönzött folyóiratok példányait feldolgozzuk az adatbázisban. A feltárás során figyelmet fordítottunk a helyismereti és a környezetvédelmi információkra, 1015 helyismereti, 397 „ökocikkkel” bővült gyűjteményünk. A KSZR által közvetlenül ellátott települések részére 6382 db dokumentumot feldolgoztunk, az állományból kivonásra került 1838 db, többségében könyv törlési nyilvántartását elvégeztük.

c. állományvédelem

RFID biztonsági jellel 3884 db dokumentumot láttunk el. Kötészetünkben 3641 egység javítására, kötésére került sor.

d. digitalizálás

Könyvtárunkban a növekvő helyismereti, digitalizálási feladatok, új partneri igények miatt felértékelődött a digitalizálás és a digitális tartalomszolgáltatás jelentősége; digitalizálási munkacsoport alakult, s elkészült könyvtárunk digitalizálási stratégiájának tervezete. Együttműködést kötöttünk a Zala-Lap Kiadói Kft.-vel, a kiadásukban

megjelent sajtótermékek lapszámainak digitalizálása és a könyvtár honlapján történő közzététele fog megtörténni.

A helyismereti gyűjtemény számára digitalizáltunk 471 cikket, elkészítettük 13 könyv és 42 könyvfejezet, 300 fotó digitális másolatát.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

- a. célcsoportok számára (gyermek, hátrányos helyzetű, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

Az első negyedében a gyermekkönyvtárosok a közoktatási intézményekben látogatták az iskolásokat, óvodásokat - számuk a központi könyvtár esetében megközelíti az 1700 főt. Az iskolákban kb. 1500 kötetet kölcsönöztek. Áprilistól a könyvtárban fogadtuk a csoportokat könyvtárhasználati, olvasásnépszerűsítő foglalkozásokkal, csoportos kölcsönzési lehetőséggel. Fontosnak tartjuk a környezeti nevelést, rendszeresen tartunk foglalkozásokat olvasmányokhoz, jeles napokhoz, vagy a fűszerkerthez kapcsolódva. A gyermekkönyvtárosok a Lendvai Könyvtár és Kulturális Központban és a kétnyelvű középiskolában tartottak magyar diákok számára olvasásnépszerűsítő programot, a József Attila Megyei Versmondó Verseny helyszíne is Lendva volt. Az Ady versmondó verseny, az Irodalmi kalandozások vagy a Keresztury szavalógála is jó bemutatkozási lehetőség az irodalomkedvelő gyermekek számára.

Nyáron heti rendszerességgel tartottunk az Aquacity táboraiban olvasásnépszerűsítő foglalkozásokat.

A Zalai Gyermekkönyvhetek programsorozat keretében városunkban és a vármegye több településén is szerveztünk programokat a gyermekek számára, melyet egy közös kiadványban foglaltunk össze.

Iskolai csoportok számára robotika foglalkozásokat szerveztünk, melynek során robotok építésével, programozásával ismerkedhettek a diákok. A zenét kedvelőket 3 forduló zenei kvízzel vártuk az online térben, több koncertet szerveztünk a zeneiskola tanárai és más előadók közreműködésével.

- b. helyben elérhető szolgáltatások

A nyitás után ismét volt lehetőség a helyben olvasásra, adatbázisok, számítógép, internet, olvasótermi dokumentumok használatára. Kedvező tendencia, hogy egyre többen jelennek meg laptoppal, munkájukhoz, tanulmányaikhoz olvasótermünket és állományunkat használják.

- c. távolról elérhető szolgáltatások

A TextLib integrált rendszerben önállóan tudnak intézni hosszabbítást, előjegyzést, foglalást az olvasók. 266 800 kattintás történt az OPAC-ra - ennyi alkalommal látogatták az olvasók az online elérhető katalógust, és intézték ügyeiket. A honlapunkon keresztül letölthető úrlapon is kérnek dokumentumokat az olvasók, sokan emailen keresztül intézik ügyeiket. E lehetőségeket a telefonra optimalizált honlapról illetve a TextLib App-on is el lehet érni.

- d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

Csatlakoztunk országos rendezvényekhez: Internet Fiesta, Országos Könyvtári Napok. A Múzeumok Éjszakája, Deák terasz, Halloween, Öröm Kör, Baba Mama klub, adventi családi nap keretében a kreatív alkotótevékenység, a könyvtárral való kötetlen kapcsolatteremtés kerül előtérbe. Újdonság volt a Szabaduló szoba, szabaduló doboz.

Rendszeres programok a Pannon Tükör lapszám- és könyvbemutatói, a Lokálpatrióta Klub rendezvényei. A társadalmi felelősségvállalás keretében teret adtunk a Születés Hete InfóDélután rendezvénynek, a Down-Mosolyambulancia programjainak, részt vettünk az Állatvédelmi Témahét és a Hulladékcsökkentési Hét akcióiban, az Egészségfejlesztési Iroda részére 175 könyvajánló Facebook bejegyzést készítettünk. Külső helyszíneken is megjelentünk, az Aquacity területén strandkönyvtári szolgáltatást nyújtottunk, a városi rendezvényeken a könyvtárat népszerűsítettük. A Keresztury Ház látogatására lehetőséget biztosítottunk diákcsoportok, érdeklődők számára.

A JAVTK-ban több kiállítást is szerveztünk. Két vándorkiállításnak (Petőfi 200, Marék Veronika életmű kiállítás) helyet biztosítottunk, ezekhez kapcsolódó foglalkozásokat tartottunk.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

Könyvtáraink 22 platformon keresztül szolgáltatnak tartalmakat, információkat. A felnőtt és gyermekkönyvtári honlapokon információkat és rendezvényplakátokat, könyv- és folyóirat ajánlókat, online vetélkedők anyagait, a blogokon kulturális érdekességeket teszünk közzé. A Facebookon, Instagramon, Tik-Tokon jutnak el a hírek rendezvényeinkről a különböző korosztályokhoz. YouTube-felületeinken videós anyagokat és a Könyvtárból jöttem Podcast-et tudják elérni az érdeklődők. A 22 platform látogatottsága több mint 600 000 megtekintést ért el.

f. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

A területi ellátásban a szolgáltatásokat a szükségletek és lehetőségeink figyelembevételével valósítottuk meg. A települési nyilvános könyvtárak számára módszertani, kötetzeti, digitalizálási segítséget, szaktanácsadást nyújtottunk, bevontuk őket a megyei rendezvényszervezésbe (Internet Fiesta, pályázatok, vetélkedők, OKN). A Mesébe költözünk irodalmi vetélkedő számos családot vonzott a könyvtárba. Segítettük a Minősített Könyvtár cím pályázatra, a munkajogi változásokra, a takarékosági intézkedésekre való felkészülést. A kistélepülések számára biztosítottuk a KSZR szolgáltatást.

7. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

Használóink és partnereink körében 4 alkalommal végeztünk felmérést 362 fő részvételével, az átmeneti bezáráskor nyújtott szolgáltatásainkról, az oktatási-nevelési intézményekben kihelyezett könyvtári órákról. Megismertük a KSZR könyvtárosok véleményét a felénk nyújtott könyvtári szolgáltatásról, a KSZR működtetéséről, együttműködésünkről. Folytattuk a rendezvények és a családbarát szolgáltatóhely, munkahely elégedettségének vizsgálatát.

b. önértékelés

A Minőségirányítási Tanács tagjai elvégezték az intézményi önértékelést a Magyarországi Könyvtárak Adatbázisa online felületén. Az eredmény 82%, szemben a 2020-as 71%-kal.

c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

A nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár megkezdte a felkészülést Minősített Könyvtár cím elnyerésére.

d. tárgyi fejlesztések, innovatív lépések

A könyvtár a közösségi médiahasználat fiatalok körében kedvelt platformján jelent meg: a marketing csoport kidolgozta a központi könyvtár TikTok felületét. A könyvtár elkötelezett a zöld szemlélet mellett. A magkönyvtár szolgáltatás létrehozásához maggyűjtést indítottunk. Közösségi szolgáltató diákok végeztek fűszerkerti feladatokat (levendula gyűjtés, ajándécsomag készítés). A fűszerkertet a Tourinform Iroda a nyár folyamán beépítette a városi séták programjába. A szemléletformáláshoz Zöld könyvtári hírlevél, cikk adatbázis, ismeretterjesztő esték kerültek bevezetésre; a kistélepeken elindult a Zöld Sziget Program. NKA támogatással DeákDekor makerspace műhelyt alakítottunk ki, melynek eszközeit (3D nyomtató, vágógép) beszereztük, robotikai eszközcsoportot is vásároltunk, s elkezdtek kialakítani a műhelyt.

Deák terasz néven vakációs családi kézműves nyári programot szerveztünk, közel 500 fő résztvevővel.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

A Deák+kert oldalon jelentek meg Dér Katalin: Kocogó vasárnap, avagy Caola esete a Tömegsporttal és CAOLA No 3. avagy a ZTE bundáját a Caola sem moshatja tisztára! című írásai. Kiss Gábor Madách Imre ébresztése. A Mózes c. dráma bemutatása az 1960-as években, illetve Deák Ferenc és Oszterhueber József címmel végzett kutatásokat. Új sorozatot indítottunk Deák+kert könyvek címen, melyben elsőként Balaton László Kert és város c. novelláskötetét adtuk ki.

9. Partnerségi együttműködések

a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

291 együttműködési megállapodásunk volt, ebben önkormányzatok, civil partnerek, oktatási intézmények, vállalkozások vettek részt; a Down Mosolyambulancia Egyesület, a Zalavíz Zrt. és a Zala-Lap Kiadói Kft. vált újabb partnerünk. A közoktatásban intenzív kapcsolatot ápolunk az oktatási-nevelési intézményekkel. A tudományos, helytörténeti tevékenységben a Göcseji Múzeum, az MNL Zala Vármegyei Levéltára, a Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvány, és Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala volt a legfőbb partnerünk. Együttműködtünk a Magyar Könyvtárosok Egyesületével szakmai állásfoglalások kialakításában, vezetői pályázatok elbírálásában, a vándorgyűlés szervezésében.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. a könyvtár megjelenése médiumokban

A helyi sajtóval együttműködünk, a programokról, kiadványokról rendszeresen beszámolnak. Folyamatosak voltak a tv és rádiós interjúk, az országos média is érdeklődött eredményeink iránt. Összesen 368 megjelenésünk volt.

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Könyvtár. Több, mint gondolnád... szlogennel hirdetjük szolgáltatásainkat. A marketing munkacsoport folyamatosan dolgozott a kreatív brand megjelenésén.

Készítettünk promóciós tárgyakat, 69 hírlevelet küldtünk olvasóinknak, értesítettük őket programjainkról, szolgáltatásainkról. Havonta pedagógus hírlevelet és Zöld könyvtári hírlevelet is küldünk.

11. A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló

- a. a vármegyei kötelespéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról,

57 dokumentum érkezett kötelespéldányként a vármegyéből. Számos településről érkezik helyi időszaki kiadvány. A művek feltárára kerültek, a honlapon elérhető katalógusunk és a vármegyei közös keresőfelület.

- b. a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról,

A vármegyében 12 nyilvános települési könyvtár (1 vármegyei hatókörű városi, 8 városi, 3 községi), 246 könyvtári információs és közösségi hely működik - a KSZR-t 175 868 460 Ft állami támogatásból szerveztük, igénybe véve 4 városi könyvtár közreműködését. A Fejér György Városi Könyvtár 41, a Halis István Városi Könyvtár 46, a Városi Könyvtár Lenti 50, a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár 26 települést lát el, könyvtárunk közvetlenül 83-at. Koordináltuk a nyilvános könyvtári hálózat statisztikai adatgyűjtését, 287 könyvtár adatait véglegesítettük; pályázatokkal népszerűsítettük a könyvtári szolgáltatásokat (*Fel a Netre, öregem!* online, *Mesébe költözünk* irodalmi vetélkedő.) A könyvtárakkal szerveztük az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok (OKN) programsorozatát; erre pályázatot nyújtottunk be, lebonyolítottuk, finanszíroztuk a rendezvényeket (54 település, 59 intézmény, 167 program). Folytattuk a KönyvtárMozi programot. A könyvtári programok száma 20%-kal emelkedett - 745 könyvtári program a kistépülési szolgáltatóhelyeken 35 692 résztvevővel. Honlapunk - *Zala megyei könyvtári portál* – híreit és közösségi oldalunkat folyamatosan aktualizáltuk. Kiadványaink vármegyei együttműködéssel születtek, honlapunkon elérhetők. A *Zalai Könyvtári Levelező*-ben a vármegye könyvtárosai publikálnak. A jogszabályi változásokról, képzésekről, programokról tájékoztattuk a kistépülési vezetőket, a könyvtárosokat. Az *Olvasó Lurkó* a gyermekolvasók számára készül. A könyvtári programok fényképeivel illusztrált *naptárakat* készítettünk a zalai könyvtáraknak. A *Zöld Sziget Programot* a KSZR könyvtárak között indítottuk, a résztvevők a környezettudatos szemléletformálást népszerűsítik.

- c. a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2023-ban nyújtott szolgáltatásokról,

Eljuttattuk a megye könyvtáraiba a beiratkozási és munkanaplókat, dokumentációkat, valamint a települési nyilvános könyvtárakhoz az egységes beszámoló és munkaterv sablonokat. A beszámolókat és az elemző tanulmányt a honlapunkon hozzáférhetővé tettük. A tanulságokat szakmai nap keretében beszéltük meg. Felhívtuk a figyelmet a megjelenő pályázatokra, segítséget nyújtottunk elkészítésükben, 3 kistépülésnek a „Magyar Falu” programban benyújtott pályázatához nyilatkozatot adtunk ki. Éves kötetzeti terv alapján végeztük a vármegyei könyvtárhálózat könyveinek, periodikáinak kötését, javítását.

- d. az iskolán kívüli könyvtári továbbképzést és szakképzés végzéséről,

Két vármegyei műhelynapot szerveztünk a települési nyilvános könyvtárak számára, egy szakmai napot a KSZR-ben tevékenykedő könyvtárosok részvételével, egy műhelynapot a Városi Könyvtár Lenti közreműködésével. *Kreatív könyvtárosok* címmel egy alkalommal rendeztünk foglalkozást kézművesség témakörben. Az évet a Könyvtárosok karácsonya ünnepi programmal zártuk. Segítettük a könyvtárhasználókat az életen át tartó tanulás során a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, kezdő és haladó számítógép-, internethasználó tanfolyamokat tartottunk. Alapfokú könyvtárosi tanfolyamokat szerveztünk a kistépülési könyvtárosoknak (3 helyszín, 3 csoport). A Textlib integrált könyvtári rendszer használatának elsajátítására csoportokat szerveztünk, a helyszínre kitelepülve.

- e. a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

A nyilvános könyvtárak épületeinek állapota a vármegyében elfogadhatónak mondható. Van még felújításra váró épület (Zalaszentgrót). Személyes konzultációk alkalmával segítettük a könyvtári tér fejlesztésének tervezését. A könyvtári bútorzat cseréje az önálló nyilvános könyvtárak túlnyomó részében szükséges lenne. Az NKA eszközfejlesztési pályázatok elkészítéséhez segítséget nyújtunk és szakvéleményt adunk.

- f. a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról.

Folytattuk a helyismereti dokumentumok, publikációk digitalizálását, adatbázisokban való közzétételét. A Digitalizálási munkacsoport elkezdte a Digitalizálási terv készítését, folytatta a helyi sajtótermék digitalizálását.

12. Könyvtárhasználati tendenciák (6. sz. melléklet)

- a. Az elmúlt éveket jelentősen meghatározó világjárvány, illetve az ún. „energiaválság” miatt kialakított szervezeti változások, új és megváltozott szolgáltatások bemutatása és fenntarthatósága.

A világ kedvezőtlen viszonyai, a háborús helyzet, az energiaválság a gazdasági, társadalmi, oktatási-nevelési és kulturális szféra valamennyi ágazatában éreztette negatív hatását. Könyvtárunk operatíván reagált a folyamatos nehézségekre; megtaláltuk az olvasók kiszolgálásának lehetőségét, intézményünk, munkatársaink kreatívan oldották meg az adott helyzetet. A járványos időszak zárásait a Könyvtár a küszöbön szolgáltatásunkkal oldottuk meg, ennek átvételi pont változatát valósítottuk meg 2023-ban az energiatakarékossági intézkedések miatti zárás idején; így a két szolgáltatási helyszínünket is érintő bezárás ellenére sem csökkentek nagymértékben az éves könyvtárhasználati adataink. Az előző években kerültek előtérbe azok a szolgáltatások, amelyekkel az olvasók távolról, előre jelezhették igényeiket, így ezeket továbbra is működtettük. Új hírlevelekkel, a meglévők tartalombővítésével is törekedtünk a megújulásra.

- b. Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019-2023 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9., és 12. főpontja alapján.

A könyvtárlátogatók száma 2022-ben 69168, 2023-ban 66481 fő volt. Nőtt a regisztrált használók száma is (5787-ről 6061 főre). A beiratkozott olvasók 37%-a 14 év alatti. Tapasztalataink szerint nő az olvasási kedv a lakosság körében, illetve a könyvek árának

emelkedése miatt többen preferálják a könyvtár használatát. Míg a korábbi években 70-80 ezer kötetet kölcsönöztek az olvasók, addig 2022-ben és 2023-ban már 100 ezer felett volt a kölcsönzött könyvek száma. Az időszaki kiadványok kölcsönzése is egyre kedveltebb szolgáltatásunk: a kölcsönzött dokumentumok száma 2023-ban 1574 (2022-ben 1128) lapszám volt. Az internethasználati szokások is változnak, sokan már nem a honlapról, hanem a közösségi média felületekről tájékozódnak. Az AV dokumentumokat kevésbé keresik. Az utóbbi évek adatai nehezebben összehasonlíthatóak a 2019. évvel, mert az volt az utolsó olyan év, amikor az egész év folyamán nyitva voltunk, illetve akkor más formában történt az adatszolgáltatás.

Mutatók	Számadat - 2019	Számadat - 2020	Számadat - 2021	Számadat - 2022	Számadat - 2023
2. Tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma	6242	4610	4157	5104	5587
2.1. tárgyévben a könyvtárhasználatok száma	390787	458159	439477	553391	512142
2.2. A tárgyévi regisztrált használók száma	10171	6119	5213	5787	6061
2.3. A tárgyévi látogatók száma	106646	47721	43293	69168	66481
3. A könyvtári honlap-látogatások száma (kattintás a honlapra)	405508	166311	195518	198862	195095
9. A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma	15	17	18	21	22
9.1. Az szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma	32712	520513	588543	698263	599860
12. A kölcsönzések száma					
12.1. Könyv	104026	71233	76298	100140	101391
12.2. Időszaki kiadvány	846	1072	1369	1128	1574
12.3. AV-dokumentum	2587	1700	1094	832	540
12.4. Elektronikus dokumentum (fizikai hordozón)					
12.5. Elektronikus dokumentum (digitálisan)					

Zalaegerszeg 2024. február 27.

Tóth Renáta
igazgató